Vlaams Parlement

vergadering **C123**
zittingsjaar 2018-2019

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 14 maart 2019

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de verplichting om gemeentelijke cultuurraden te organiseren
– 856 (2018-2019)
VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de vraag of de gemeentelijke cultuurraad of een adviesorgaan voor culturele aangelegenheden verplicht is
– 878 (2018-2019) 3

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het taalbeleid van de VRT
– 857 (2018-2019) 9

VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de verplichting om gemeentelijke cultuurraden te organiseren
– 856 (2018-2019)

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de vraag of de gemeentelijke cultuurraad of een adviesorgaan voor culturele aangelegenheden verplicht is
– 878 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Wilfried Vandaele

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Voorzitter, minister, in januari 2019 is een nieuwe lokale bestuursperiode gestart. Dan heb je ook weer de hele cyclus van nieuwe samenstellingen van diverse geledingen, alsook van de adviesraden. Het decreet over het lokaal bestuur geeft extra mogelijkheden aan lokale besturen voor het organiseren van de participatie. Bij redelijk wat Vlaamse gemeenten heerst er momenteel onduidelijkheid over of een culturele adviesraad al dan niet verplicht is. Er was recent een brief van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie aan alle gemeenteraadsleden om het belang van de Cultuurpactwetgeving te duiden. Daarop volgde een eigen verduidelijking vanwege de federatie van het sociaal-cultureel middenveld. Later probeerde de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) dan ook aantal zaken te nuanceren. Daardoor krijg je dus bij de lokale besturen enige onduidelijkheid.

De analyse van de VVSG lijkt correct. Het is een verplichting om een adviesorgaan te organiseren voor culturele aangelegenheden, maar of dat een per se een cultuurraad moet zijn zoals wij die vroeger kenden, dat is natuurlijk een andere zaak. Minister, aangezien de Vlaamse overheid een coachende, stimulerende en regisserende rol heeft inzake het lokale cultuurbeleid, lijkt een finale verduidelijking door u wenselijk. Op die manier kan er voor de lokale besturen duidelijkheid worden geschapen en kunnen zij de juiste initiatieven nemen.

Daarom de volgende vragen. Kunt u verduidelijken in hoeverre een cultuurraad verplicht is? Wat zijn de minimale verplichtingen bij de organisatie van lokale participatie inzake culturele aangelegenheden? Zijn er 'best practices' van hoe men dat het best vorm kan geven bij lokale besturen, en kunnen die best practices dan ook eventueel worden gebracht door uw diensten?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Voorzitter, minister, er heerst bij lokale besturen dus verwarring over de inspraak en participatie in het gemeentelijk beleid, in het bijzonder dus over die al dan niet verplichte cultuurraad. Ik zal niet heel mijn vraag voorlezen, met alle brieven die erin worden geciteerd, want dan worden we allemaal hoorndol en dan ga ik over mijn tijd.

De tweede kwestie is natuurlijk wie eigenlijk bevoegd is om hierover de finale uitspraak te doen. Ik zal me dus vooral beperken tot wie wat heeft geschreven en vooral de onderstreepte gedeelten in mijn vraag voorlezen, want dat is drieënhalve pagina.

Eerst was er een brief van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie aan alle gemeenteraadsleden die opnieuw waren verkozen. Daarin verwijst die commissie naar het decreet inzake het lokaal beleid. Ze zegt: "Het participatiebeleid dat vervat is in het decreet Lokaal Bestuur kan immers niet los gezien worden van de

Cultuurpactregels. Dit betekent dat elke gemeente nog steeds verplicht is om een adviesorgaan voor culturele aangelegenheden (bv. cultuurraad, jeugdraad) te hebben, zoals ook vastgelegd (...) in de decreten m.b.t. het Lokaal Jeugdbeleid/Cultuurbeleid en andere decretale bepalingen." Dan wil ik graag even verwijzen naar het gedeelte dat nog rest van het decreet Lokaal Cultuurbeleid. In artikel 53 staat letterlijk: "De gemeente moet de volgende culturele actoren bij de organisatie van inspraak en participatie betrekken: 1° alle culturele organisaties en instellingen, zowel private als publieke (...); 2° deskundigen op het vlak van cultuur (...)." Verder wordt dat gespecifieerd, waarbij ook de mogelijkheid van sectorale deelraden wordt gegeven.

Dan is er het decreet over het lokaal bestuur. Artikel 304, §3, zegt: "Onder voorbehoud van de wettelijke en decretale bepalingen die op dit gebied gelden, kan alleen de gemeenteraad overgaan tot de organisatie van raden en overlegstructuren die als opdracht hebben op regelmatige en systematische wijze het gemeentebestuur te adviseren."

Op de website van De Federatie lazen we op maandag 18 februari dan die twijfel. Ik beperk me tot één citaat. Ze verwijzen naar de Cultuurpactregels en schrijven het volgende: "De gemeente moet culturele actoren betrekken bij de inspraak en participatie van haar cultuurbeleid. Het lokale bestuur is namelijk verplicht om een adviesorgaan op te richten bij de uitrol van het cultuurbeleid in de gemeente. Dit kan op meerdere manieren volgens het decreet lokaal cultuurbeleid, de cultuurpactwetgeving laat zelfs nog meer keuze: ofwel door de oprichting van één adviesorgaan voor alle culturele materies (vaak cultuurraad genaamd, soms vrijetijdsraad of raad voor cultuurbeleid); ofwel door de oprichting van deelraden voor sectorale materies (zoals de bibliotheekraad, cultuurcentrum, erfgoed (...)), met een overkoepelend adviesorgaan voor de grote lijnen van het gemeentelijk cultuurbeleid."

Zo gaat het door. Dan krijg je ook een uitspraak van de VVSG, niet onbelangrijk in dezen, natuurlijk. De VVSG schrijft het volgende op haar website en in een bericht in de nieuwbrief: "Een adviesorgaan voor culturele aangelegenheden is niet hetzelfde als de cultuurraad." Dan verwijzen ze naar de genoemde brief van de Cultuurpactcommissie, en die bestrijden ze. Ze schrijven dat het niet klopt dat er een cultuurraad moet zijn. Ik citeer: "Wat wel verplicht is, is een adviesorgaan voor culturele aangelegenheden. Het lijkt een spel van woorden en terminologie, maar dat is het niet." Inzake culturele aangelegenheden verwijzen ze naar het Cultuurpact en geven ze diverse varianten van een adviesraad aan.

Minister, ik denk dat het voor het veld nodig is om klaarheid te scheppen. Ik weet niet of u die kunt geven, maar wil toch de volgende vragen stellen. Ervan uitgaande dat participatie en inspraak in het gemeentelijke cultuurbeleid verplicht zijn en blijven, is een gemeentelijke cultuurraad verplicht of niet? Mag dat een raad zijn die over alle culturele materies gaat, dus zo'n vrijetijdsraad? Zijn de artikelen 52 tot 58 van het decreet Lokaal Cultuurbeleid nog steeds verplichtend, of mag ervan worden afgeweken? Ik dacht eigenlijk van niet, maar goed, ik zou graag uw mening daarover horen. Is er een potentieel conflict tussen het decreet Lokaal Cultuurbeleid en het decreet over het lokaal bestuur? Wat verstaat men onder de term 'cultuurraad' in de zin van de Cultuurpactwetgeving, en wat is het verschil met een adviesorgaan voor culturele aangelegenheden? Ik wil hier de parenthesis maken dat het natuurlijk zo is dat het oude model van de cultuurraad in veel gemeenten aan stevige slijtage onderhevig is, en dat er wordt gedacht over en gezocht naar alternatieven. Gemeenten proberen dat. De vraag is dan eigenlijk hoe breed de beleidsruimte is voor lokale besturen om te experimenteren. In analogie met decretale bepalingen, zijn de bepalingen van Cultuurpactwet en -decreet nog steeds verplichtend? Mag daarvan worden afgeweken? Binnen welke termijn moet een gemeentelijke raad of moeten gemeentelijke raden geïnstalleerd zijn?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Collega's, we zullen met de hamvragen beginnen. In hoeverre is een cultuurraad zoals we die in het verleden hebben gekend, nog steeds verplicht? Volgens de artikelen 6 en 7 van de Cultuurpactwet en het Cultuurpactdecreet moet de overheid alle erkende representatieve verenigingen en alle ideologische en filosofische strekkingen betrekken bij het cultuurbeleid in de vorm van een adviesorgaan. Het aantal organen wordt niet bepaald. Het is ook niet noodzakelijk dat voor iedere culturele sector een apart adviserend orgaan wordt opgericht. De gezamenlijke culturele sectoren en aangelegenheden moeten echter worden gedekt door een adviesorgaan, bijvoorbeeld een cultuurraad, een vrijetijdsraad, een raad voor cultuurbeleid enzovoort.

De Vlaamse Gemeenschap heeft de basisregels van de Cultuurpactwet voor de Vlaamse gemeenten aangevuld via het decreet van 6 juli 2012 betreffende het Lokaal Cultuurbeleid. Overeenkomstig artikel 54 van dit decreet kan de gemeente de actoren op twee manieren betrekken in het cultuurbeleid. Ten eerste, door de oprichting van één gemeentelijke raad, met adviserende bevoegdheid over alle culturele materies voor de hele gemeente. Ten tweede, door de oprichting van sectorale deelraden, met adviserende bevoegdheid over hun sectorale materie voor de hele gemeente, bijvoorbeeld een bibliotheekraad, een cultuurcentrum, een erfgoedraad enzovoort. Vertegenwoordigers van elke deelraad vormen daarnaast een overkoepelende gemeentelijke raad, met adviserende bevoegdheid over de grote lijnen van het gemeentelijk cultuurbeleid.

De gemeenten moeten advies vragen aan die adviesorganen, met uitzondering van jeugdbeleid en sport. U weet dat een afzonderlijke jeugdraad decretaal verplicht is overeenkomstig artikel 5 van het decreet van 6 juli 2012 houdende de ondersteuning en stimulering van het lokaal jeugdbeleid. Voor sportbeleid is er geen apart adviesorgaan meer nodig. Indien gemeenten geen sportraad meer hebben, moeten zij advies vragen aan het adviesorgaan voor culturele aangelegenheden. Dan spreken we natuurlijk meer over een soort 'vrijetijdsraad'.

Kortom: uit de voornoemde teksten blijkt dat de gemeente verplicht is om minstens één adviesorgaan voor culturele aangelegenheden in te richten. Het blijkt ook dat de organisatie van een cultuurraad in zijn 'traditionele vorm' kan maar niet moet, maar het moet wel een 'vorm van cultuurraad' zijn. Belangrijk bij dit alles is om de organisatie van een bredere burgerparticipatie voor ogen te hebben en te zorgen voor een dynamische aanpak, weliswaar binnen de wettelijke krijtlijnen. De 'som' van de regeltjes uit het decreet Lokaal Bestuur, het decreet Lokaal Cultuurbeleid en het Cultuurpact laat nog heel wat ruimte voor initiatieven voor een bredere betrokkenheid en meer inhoudelijke diepgang.

Wat verstaat men onder de term 'cultuurraad'? De term 'cultuurraad' is een term die door gemeenten vaak wordt gebruikt voor een gemeentelijke raad met adviserende bevoegdheid over alle culturele materies voor de hele gemeente, of voor een overkoepelende gemeentelijke raad met adviserende bevoegdheid over de grote lijnen van het gemeentelijk cultuurbeleid. Maar er is geen enkele verplichting om die raad zo te benoemen. Je kunt hem eveneens 'adviesorgaan voor culturele aangelegenheden' noemen.

Zijn er minimale verplichtingen? Ik verwijs hiervoor opnieuw naar de verplichtingen vervat in de artikelen 6 en 7 van de Cultuurpactwet en het Cultuurpactdecreet en naar de bepalingen met betrekking tot de organisatiemogelijkheden van het adviesorgaan of de adviesorganen voor culturele aangelegenheden zoals bepaald in het decreet van 6 juli 2012 betreffende het Lokaal Cultuurbeleid.

Dit laatste bevat enkele duidelijke richtlijnen over de organisatie van inspraak en participatie in de artikelen 52 tot 58. Ik geef enkele principes van richtlijnen. Met

het oog op de voorbereiding en de evaluatie van het cultuurbeleid, organiseert de gemeente inspraak en participatie met alle lokale belanghebbenden. Ze toont aan dat ze de lokale belanghebbenden heeft betrokken bij de opmaak van de strategische meerjarenplanning.

De gemeente moet de volgende culturele actoren bij de organisatie van inspraak en participatie betrekken: alle culturele organisaties en instellingen, zowel private als publieke, die het Nederlandstalige culturele leven bevorderen, die werken met vrijwilligers of met professionele beroepskrachten en die een werking ontplooien op het grondgebied van de gemeente; deskundigen op het vlak van cultuur die het Nederlandstalige culturele leven bevorderen en die in de gemeente wonen.

De adviesorganen kunnen ook op eigen initiatief advies uitbrengen. De gemeente moet bij het nemen van beslissingen eventuele afwijkingen op de uitgebrachte adviezen motiveren.

Bovendien bepaalt het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur in artikel 304, $3, dat onder voorbehoud van de wettelijke en decretale bepalingen die op dit gebied gelden, alleen de gemeenteraad kan overgaan tot de organisatie van raden en overlegstructuren die als opdracht hebben op regelmatige en systematische wijze het gemeentebestuur te adviseren; ten hoogste twee derde van de leden van de raden en de overlegstructuren, vermeld in het eerste lid, van hetzelfde geslacht is. Als dat niet het geval is, kan niet op rechtsgeldige wijze advies worden uitgebracht; gemeenteraadsleden en leden van het college van burgemeester en schepenen kunnen geen stemgerechtigd lid zijn van de raden en de overlegstructuren.

Zijn afwijkingen mogelijk? Neen. De artikelen 52 tot 58 van het decreet van 6 juli 2012 betreffende het lokaal cultuurbeleid zijn verplichtend. Hier mag niet van worden afgeweken.

Daarnaast is het zo – dat is niet onbelangrijk – dat de bepalingen van de Cultuurpactwet en het Cultuurpactdecreet van openbare orde zijn. Hier mag dus zeker niet van worden afgeweken.

Is er een potentieel conflict tussen het decreet Lokaal Cultuurbeleid en het decreet over het lokale bestuur? De verplichtingen van artikel 304, §3, van het decreet over het lokaal bestuur gelden "onder voorbehoud van de wettelijke en decretale bepalingen die op dit gebied gelden". Die zinsnede betekent dat de verplichtingen vervat in het decreet van 6 juli 2012 betreffende het lokaal cultuurbeleid en vervat in de Cultuurpactwet en het Cultuurpactdecreet, steeds voorrang hebben op het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur. Bijgevolg is er geen conflict mogelijk tussen deze twee decreten. Men zou zelfs de hiërarchische rechtsorde binnen wetten en decreten als volgt kunnen vastleggen: eerst is er de Cultuurpactwet en het Cultuurpactdecreet, uitloper daarvan is het decreet op het lokaal cultuurbeleid, en een specificatie is dan het decreet op het lokaal bestuur, zonder afbreuk te doen aan de twee vorige.

Binnen welke termijn moet dit allemaal gebeuren? De wet of het decreet leggen geen termijn op. Dit is binnen het publiek recht een normale aangelegenheid. Er zijn vaak geen sancties of termijnen bepaald. De gemeente bepaalt zelf een redelijke termijn. Tot zolang blijven de huidige adviesorganen functioneren.

Naast alle subvragen kwam er dan een vraag die alles weer openlegt, namelijk over de 'best practices'. Zoals ik reeds zei, bieden de regels uit het decreet Lokaal Bestuur, het decreet Lokaal Cultuurbeleid en het Cultuurpact heel wat ruimte voor initiatieven richting bredere betrokkenheid en meer inhoudelijke diepgang. Flexibiliteit en openheid zijn hierbij onder andere belangrijke te hanteren principes, wil het lokaal bestuur die noodzakelijke brede betrokkenheid kunnen garanderen in onze diverse samenleving.

Interessante info hierover kunt u zeker vinden bij De Wakkere Burger op www.adviesraden.be en het Minderhedenforum op www.changemakers.be.

Ik hoop hiermee vanuit het principe heel duidelijk geweest te zijn. Anderzijds is er in de modaliteiten wel veel ruimte voor dynamische lokale besturen. Ik hoop we naast de klassieke cultuurraden nog veel nieuwe initiatieven in de komende jaren zullen zien ontstaan. We kunnen daar allemaal beter van worden.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Als ik het samenvat – u mag mij verbeteren als ik een fout maak –, betekent dit dat er verschillende mogelijkheden zijn om een adviesorgaan te organiseren, zij het met deelraden maar er moet steeds iets overkoepelend zijn. Dat kan men zelf invullen. Men kan het ook anders benoemen. Dat is geen enkel probleem.

Maar als ik het goed voorheb, gaat de cultuurpactwetgeving boven het decreet. Dat betekent dus voor gemeenten dat de verschillende ideologische geledingen aanwezig moeten zijn. Dat is wel essentieel. Iedereen gaat ervan uit dat we moeten proberen om te moderniseren en op een andere manier aan cultuuradvies te doen en dat we moeten loskomen van de rigide structuur van vroeger. Dit betekent echter wel dat alle ideologische en filosofische strekkingen die aanwezig zijn binnen de gemeente, aan bod moeten komen. Dat is belangrijk omdat het betekent dat om een adviesorgaan te organiseren, men ervoor moet zorgen dat wel degelijk alle strekkingen aanwezig zijn. Dat lijkt mij duidelijk.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, vorige week mailde De Wakkere Burger mij nog met de vraag wanneer er duidelijkheid zou komen. Het is grappig dat u nu zelf naar De Wakkere Burger verwijst.

Uw antwoord was verhelderend en sluit nauw aan bij de manier waarop ik mijn vraag had opgebouwd. Er is in feite een grote beleidsruimte voor de lokale besturen om dit in te richten. Er is maar één echte beperking, namelijk de zin in het decreet Lokaal Cultuurbeleid die stelt dat alle culturele organisaties en instellingen op een of andere manier moeten worden betrokken. De wijze waarop ze worden betrokken, verplicht hen niet om in het klassieke verenigingscultuurraadmodel te stappen, maar laat allerlei varianten toe.

Er zijn vandaag trouwens veel steden waar kunstenorganisaties of erfgoedorganisaties apart samenwerken. Maar er moet wel altijd op een of andere manier een systeem zijn waarbij elke organisatie kan participeren. Want dat zit natuurlijk in de trapsgewijze orde van de regelgeving, het komt dan na het Cultuurpact. Dat is een strikte bepaling van het decreet Lokaal Cultuurbeleid. Ik zou daarvan graag nog uw bevestiging krijgen.

Ik deel helemaal het pleidooi dat er openheid moet zijn voor bredere betrokkenheid en burgerparticipatie. Ik denk dat het ook het moment is, zoals altijd bij wissels van lokale besturen, om dat adviesstelsel eens goed te herdenken en bij te werken. Maar de sleutel van die burgerparticipatie en van die betrokkenheid is toch dat er een intentie moet zijn, zowel bij de lokale overheid als bij de burgers, om op een volwassen manier dat samenspel met elkaar te spelen. Ik bedoel daarmee het volgende. Er worden adviezen gegeven en er wordt op adviezen geantwoord, al dan niet gemotiveerd, bijvoorbeeld over waarom ervan wordt afgeweken. Er wordt ook advies gevraagd. Er zijn ook veel lokale besturen die in de loop der jaren de gewoonte kwijtgeraakt zijn om advies te vragen. Maar cultuurraden en adviesorganen onder welke vorm dan ook, mogen op eigen initiatief adviezen uitbrengen. Je zou dan van de gemeenten verwachten dat daar antwoorden op komen, dat de gemeenten die raden goed ondersteunen.

Ik wil hier nog verwijzen naar het Vlaamse model. Het is niet perfect, ik weet het. Ik heb het er al vaak over gehad. Maar ons systeem van strategische adviesraden, zoals de SARC, is een interessant model. De reflectie die we van daaruit krijgen, is interessant. Het zou wat vroeger in het beleidsproces moeten kunnen. U hebt dat ook in de praktijk toegepast. Dat zou ook wettelijk verankerd moeten worden. Maar het feit dat zij adviezen moeten geven over decreten en besluiten, dat u daar in nota's van de regering al dan niet op ingaat en dat ook motiveert, dat is een interessant, verrijkend model voor goede regelgeving en voor goed beleid. Ik kan de gemeentebesturen en de lokale cultuurraden aanraden om eens te bekijken hoe het in Vlaanderen werkt.

Dus ik begrijp: er zijn brede mogelijkheden, maar toch ook een aantal beperkingen, in de volgorde van Cultuurpact, lokaal cultuurbeleid, lokaal bestuur, regelgevingen. En iedereen moet er op een of andere manier bij betrokken worden, maar toch moet er grote ruimte zijn om het lokaal te organiseren.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Zeer eenvoudig: ik kan de stellingen ontwikkeld door de heer Meremans en de heer Caron als repliek op mijn antwoord, waarvan gevraagd werd om ze te bevestigen, inderdaad bevestigen. Zonder meer. U moet het evenwel als volgt zien. Ik heb u een coherent antwoord proberen te geven op basis van een goed voorbereide juridische analyse van mijn administratie. Ik neem graag de rol op mij om dat dan urbi et orbi te zeggen. Iemand moet het blijkbaar zeggen. Dat neemt niet weg dat het enige orgaan dat nog bevoegder is dan ikzelf om zijn eigen decreten te interpreteren natuurlijk het parlement zelf blijft, zowel het Federale Parlement met betrekking tot de Cultuurpactwet als het Vlaams Parlement met betrekking tot het Cultuurpactdecreet en beide decreten die hier genoemd zijn.

Ik denk dat de opbouw van de redeneringen en de uitwisseling van gedachten die we gehad hebben interessant was en dat die op zichzelf ook duidelijk genoeg is voor alle gemeenten om ermee aan de slag te gaan. En wij kijken inderdaad met belangstelling uit naar hoe zij dit zullen doen. In dat verband, los van de rol die de Vlaamse overheid hier nog kan spelen, is er zeker ook in voorkomend geval ook nog altijd een rol weggelegd voor de Cultuurpactcommissie, niet alleen met betrekking tot de evenwichten van de verschillende filosofische en ideologische strekkingen, maar ook met betrekking tot de representativiteit als geheel, wat dus verder gaat dan ideologische en filosofische strekkingen. Ik denk dus dat we vertrokken zijn voor interessante maanden en jaren.

Ik denk dat de grondslag van de vragen een goede was, namelijk: hoe proberen wij het lokaal cultuurbeleid zoveel mogelijk te verankeren in 'lokale klei', zoals het ooit bedoeld was en zoals het eigenlijk niet de bedoeling is dat dat principe op zich ter discussie staat.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Dat was duidelijk.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Ik denk dat we een boeiende tijd tegemoet gaan. Ik hoop vooral dat de vaste Nationale Cultuurpactcommissie ook weer kan functioneren. Want dat is natuurlijk ook een pijnpunt. Het moet werken. We hebben het daar maandag op het einde van het overleg met uw collega en met onze collega's van de Franse Gemeenschap – de Fédération Wallonie-Bruxelles – ook even over gehad.

Ik hoop dat er aan Franstalige kant ook wel wat coöperatie is om die commissie opnieuw samen te stellen en haar werk te laten doen. Dat lijkt me wel belangrijk, ook

al hebben ze geen echt sanctionerende bevoegdheden. Het zijn bemiddelaars, en ze kunnen alleszins uitspraken doen. Maar het is toch belangrijk dat er op het niveau van het land een orgaan bestaat dat over die interpretaties een uitspraak doet.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het taalbeleid van de VRT
– 857 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, moet de VRT de vurigste verdediger van het Standaardnederlands blijven, nu de Taalunie een visietekst heeft geschreven over taalvariatie en taalvariatiebeleid? Niet als het van Stefan Grondelaers afhangt, zo lezen we in zijn opiniestuk in De Standaard van vrijdag 22 februari 2019. Het hangt gelukkig niet van mijnheer Grondelaers af, maar misschien wel van ons parlement, wie weet.

In de beheersovereenkomst met de VRT staat dat de VRT de standaardtaal moet hanteren. Via helder, correct en toegankelijk Nederlands taalgebruik bepaalt de VRT mee de norm ervan. Tussentaal en dialect kunnen enkel uitzonderlijk en in het belang van een breder concept van een programma of een andere mediadienst. De VRT speelt een actieve rol in het stimuleren van de taalbeleving van de Vlaamse mediagebruikers en werkt mee aan en/of neemt initiatieven rond onder meer taalverwerving en taal- en spreekvaardigheid.

In de visietekst op taalvariatie en taalvariatiebeleid van de Adviescommissie Taalvariatie, die recent werd gepubliceerd in opdracht van de Taalunie, lezen we dat de pioniers- en voortrekkersrol van de VRT moeilijk te verzoenen is met de huidige taalrealiteit in Vlaanderen.

Met het oog op de nieuwe beheersovereenkomst richting 2020 zou de VRT sinds het voorjaar van 2018 bezig zijn met een voorzichtige herziening van haar taalbeleid. Ze zouden de rol van normbepaler daarbij niet willen opgeven, maar de omroep onderzoekt toch hoe een inclusiever, dynamischer en constructiever taalbeleid kan worden vormgegeven. Het gaat met andere woorden om een taalbeleid dat in belangrijke mate aansluit bij de aanbevelingen van de visietekst van de Taalunie.

In 2018 werd volgens de Taalunie in dat verband een raadpleging gehouden onder omroepmedewerkers, academici, onderwijsexperts en politici. Daaruit blijkt dat er vooral bij de eerste twee groepen – omroepmedewerkers en academici – een breed draagvlak bestaat voor wat men noemt een dynamischer taalbeleid.

In de visietekst wordt ook de situatie In Nederland aangehaald. We weten dat er daar sprake is van een minder strikte norm voor de publieke omroep. Zo is er in Nederland geen sprake van een taalraadsman zoals bij de VRT, en hanteren ze daar geen vaste uitspraaknorm.

Minister, hoe kijkt u naar deze visietekst van de Taalunie? Hoever staat de VRT met de voorbereiding van een veranderd taalbeleid richting beheersovereenkomst? Hebt u daar bevindingen of conclusies bij? Welke verdere acties plant de VRT nog bij de hervorming van haar taalbeleid?

Bent u van mening dat er, met het oog op de nieuwe beheersovereenkomst, moet worden gesleuteld aan de opdracht van de VRT inzake het hanteren van de standaardtaal?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Hoe kijk ik naar de visietekst van de Taalunie? Sta me toe om even de conclusie van de visietekst van de Taalunie te hernemen en hieruit de essentie te citeren:

"In de huidige diverse en complexe samenleving past een minder normatieve en een meer dynamische en inclusieve benadering van taal en taalvariatie. Taalvariatie is een onontkoombare werkelijkheid die niet alleen getolereerd moet worden, maar waardevol en functioneel kan zijn in de verschillende beleidsdomeinen. Tegelijkertijd blijven normen van belang, zij het dat die in de verschillende beleidsdomeinen een verschillende rol kunnen spelen.

Op basis van de uitgangspunten en de implicaties in de vorige paragrafen kunnen we de volgende overkoepelende beleidsaanbevelingen formuleren. Erken dat taal altijd intrinsiek variabel is. Erken de noodzaak van talige normativiteit in bepaalde domeinen. Ga uit van de taalgebruiker en zijn verbale repertoire en communicatieve behoeften. Ontmoedig taalvariëteiten niet, maar bevorder waardering, respect en registergevoeligheid."

Dit is een document dat enkele maanden geleden ook op het Comité van Ministers van de Taalunie werd besproken. Daarbij hebben minister Crevits en ik – vanuit de Vlaamse gevoeligheid, en ook los van de aanvaarding van het spanningsveld – gezegd dat de nadruk op de standaardtaal moet kunnen blijven liggen. Dat is een interessant debat.

De visietekst en het artikel van Stefan Grondelaers waar u naar verwijst wijzen dus nog altijd op de noodzaak van bepaalde normen qua taalgebruik. Maar anderzijds vragen ze ook om meer oog te hebben voor de dynamiek, de variabiliteit en de taalvariëteit. Mijn mening hierover is dat we erover moeten waken dat er inderdaad gegarandeerd wordt dat de standaardtaal wordt gebruikt als norm, maar dat er, afhankelijk van de situatie, ruimte moet zijn voor taalvariatie en taalflexibiliteit. Ik geef enkele concrete voorbeelden.

Journaals en informatieprogramma's lijken mij uitzendingen waarin de standaardtaal moet worden gehanteerd. Daarentegen moet een vorm van taalvariatie mogelijk blijven in programma's die bijvoorbeeld gericht zijn op jongeren, kinderen of bepaalde doelgroepen. Dat zorgt er precies voor dat de VRT, in haar inclusief beleid om alle mogelijke Vlamingen te bereiken, ook deze groepen niet mist.

U had ook een specifiekere vraag over de VRT en de herziening van haar taalbeleid, haar raadpleging en haar conclusies. De VRT stelt dat er reeds enige tijd een breed debat bezig is en wordt gevoerd rond de taal op de openbare omroep.

Op een studiedag in het Royal Institute for Theatre, Cinema and Sound (RITCS) op 26 oktober 2018 getuigden de BBC en de Zweedse publieke omroep dat zij jaren geleden al regionale variatie in de uitspraak hebben toegestaan. Doordat ze vasthielden aan één uitspraakvariëteit konden ze hun opdracht minder goed uitvoeren omdat delen van het publiek zich niet in de publieke omroep herkenden. De BBC laat alle accenten horen: van Engels, Schots, Welsh en Iers Engels tot Amerikaans, Australisch, Indiaas en Singaporees Engels. De Zweedse publieke omroep is afgestapt van het Stockholmse accent – dat blijkt ook te bestaan – en laat de vijf regionale variëteiten horen.

Zoals in de visietekst staat, is er ook in Nederland geen sprake van een gecodificeerde uitspraaknorm. Elke NOS-journalist laat in beperkte mate zijn regionale accent horen. Het is cruciaal dat iedereen zich in de publieke omroep kan herkennen.

De VRT heeft in mei 2018 – iets verderop ten opzichte van de presentatie uit Zweden en Groot-Brittannië – een taaldebat georganiseerd waarin omroepmedewerkers,

academici, onderwijsexperts en politici over het taalgebruik bij de omroep hebben gediscussieerd. Dit toont aan dat de publieke omroep ook mee het taaldebat wil voeden.

Over de stand van zaken met betrekking tot de herziening van het taalbeleid stelt de VRT het volgende.

Ten eerste volgt de VRT het publieke debat over de rol van de standaardtaal in de samenleving en de rol van de publieke omroep in de verspreiding van de standaardtaal.

Ten tweede zal de publieke omroep in ieder geval zijn visie, zoals beschreven in het VRT-Taalcharter, behouden. De VRT ziet momenteel geen noodzaak om zich publiek uit te spreken over het al dan niet herzien van haar taalbeleid, in de zin van een verdere verfijning ervan bij concrete toepassingen.

De VRT heeft zelf ook een raadpleging gehouden. Ze is bij de nethoofden en programmamedewerkers nagegaan of volgens hen het huidige taalcharter fundamenteel moet worden aangepast. Fundamenteel hoeft er volgens hen niets aan te veranderen, maar, zoals ook in de visietekst van de Nederlandse Taalunie staat, vooral informele belevingsnetten als MNM en Studio Brussel proberen te voorkomen dat ze door een strakke of te strakke taalnorm – dat is dan uiteraard de discussie – de binding met hun vooral jongere doelgroep zouden verliezen.

Wat waren de conclusies uit de bevraging? Volgens de VRT is de vrees terecht dat met name het jongere publiek, waaronder heel wat nieuwkomers, zich niet in de publieke omroep en zijn taalgebruik zouden herkennen. Uit onderzoek bij jongeren blijkt dat de standaardtaal weinig of geen prestige meer heeft. Dat is een vaststelling zoals een andere, zullen we maar zeggen. Op een of andere manier zal de omroep rekening moeten houden met de taalattitudes bij jongeren, wil hij zijn informatieve en verbindende opdracht tegenover deze diverse doelgroep ten volle kunnen blijven uitvoeren. De omroep kan het variatiebeleid van de Nederlandse Taalunie ondersteunen door de conclusies van de visietekst te onderschrijven: erkennen dat taalvariatie bestaat, respect tonen voor alle taalvariëteiten en het publiek met variatie leren omgaan. Natuurlijk, als men omgaat met variatie is dat altijd ten opzichte van een bepaald ijkpunt, en dat is dan toch weer de standaardtaal.

Voor de duidelijkheid, bij de VRT sluit niemand het gebruik van standaardtaal uit. In de visietekst wordt ook niet gezegd dat de VRT niet langer de vurigste verdediger van de standaardtaal mag zijn, wel dat de VRT niet alleen een virtuele variëteit van het Standaardnederlands mag verdedigen, waarmee Grondelaers het Nieuwsnederlands bedoelt, dat door vrijwel niemand constant wordt gesproken - maar dus dat de VRT ook oog moet hebben voor de variatie binnen de standaardtaal, en daarbuiten. De VRT probeert in dezen haar voorbeeldrol op te nemen.

Binnen de VRT wordt algemeen erkend, op alle niveaus, dat de standaardtaal als presentatietaal behouden moet blijven. Alleen moet 'standaardtaal' misschien ruimer worden gedefinieerd dan zogenaamd accentloos Nieuwsnederlands. Zoals het VRT-taalcharter sinds 2012 al stelt, behoort een lichte regionale of niet-moedertalige tongval volgens de VRT ook tot de standaardtaal, een taalvariëteit die voor de meeste mensen in de eerste plaats begrijpelijk, verzorgd en communicatief efficiënt moet zijn. De omroep laat die variatie misschien nog te weinig horen, waardoor sommige mensen zich mogelijkerwijze minder goed in hun publieke omroep herkennen. Ik doe ook mijn uiterste best om mijn Brusselse r enigszins onder controle te houden. Mocht ik dit antwoord voorlezen zoals Zwangere Guy, dan zou u me waarschijnlijk kunnen terechtwijzen, maar u zult natuurlijk wel horen waar ik vandaan kom.

Wilfried Vandaele (N-VA): Dat zegt u tegen een West-Vlaming.

Minister Sven Gatz: De VRT is er wel van overtuigd dat ze een actieve rol moet spelen in het stimuleren van de taalbeleving van de Vlaamse mediagebruikers.

Zoals uit het voornoemde onderzoek blijkt, beleven vele Vlaamse jongeren helemaal geen plezier aan het omgaan met taal. De VRT wil jongeren juist kunnen leren dat er niets mis is met dialect en omgangstaal, maar zeker ook niet met standaardtaal. Voor elke situatie is er een gepaste variëteit. Leren spelen met die variatie is dan ook belangrijk.

De VRT wijst er ook op dat de visietekst van de Nederlandse Taalunie veel aandacht heeft voor toegankelijke taal bij de overheid, bij de justitie en in de zorg. De omroep is er ook trots op dat hij met de actie Heerlijk Helder daar in Vlaanderen mee de aanzet toe heeft gegeven. Samen met Wablieft maakt de omroep zijn nieuwsbulletins ook steeds beter toegankelijk voor alle mensen die in Vlaanderen wonen.

Dan was er uw vraag welke verdere acties de VRT plant. De VRT spreekt zich over een hervorming op zich niet uit, zoals u hebt begrepen. Ze laat het publieke debat daarover spelen en probeert daarin een gidsfunctie te vervullen. In de beheersovereenkomst staat: "Tussentaal en dialect kunnen enkel per uitzondering en in het belang van een breder concept van een programma en/of andere mediadienst." Met andere woorden, eigenlijk staat de Vlaamse overheid de VRT al een gevarieerd taalbeleid toe. Het lijkt de VRT wenselijk om in de aanloop naar een nieuwe beheersovereenkomst die variatie buiten de standaardtaal onder de loep te nemen. Ik geef een heel concreet voorbeeld. Mag een reporter als Dieter Coppens, die een sleutelrol speelt bij het programma 'Down the road', informele omgangstaal spreken als hij met downjongeren op reis gaat, of mag hij uitsluitend de Nieuwsnederlandse standaardtaal hanteren, die hij dan weer wel, zoals u zult hebben gemerkt, in de commentaartekst gebruikt?

Dan waren er uw vragen over de volgende beheersovereenkomst. Het antwoord op die vragen is uiteraard een voorafname op de toekomstige standpunten van de toekomstige Vlaamse Regering. Op zich kan de vraag natuurlijk worden gesteld. Er is zeker ruimte voor debat.

Ik ben van mening dat de VRT de standaardtaal moet hanteren in de uitoefening van haar kernopdrachten, zijnde het brengen van informatie en nieuws. Taal moet duidelijk en uniform zijn en de VRT heeft een voorbeeldfunctie te vervullen. Maar tegelijkertijd moet in bepaalde programma's een taalvariatie of taalflexibiliteit mogelijk zijn die aansluit bij de realiteit, de sfeer en het doelpubliek van het programma in kwestie.

Er is niet alleen de Nederlandse taal, er zijn evenzeer de mogelijkheden die een publieke omroep heeft inzake de kennis van vreemde talen. We gaan het debat hier nu niet te ver openen, maar het maakt er wel voor een stuk deel van uit. Het advies van de Vlaamse Onderwijsraad van vorige jaar 'Sterker Frans in het basisonderwijs' kan perifeer mee worden vernoemd.

Taalonderricht moet uiteraard een hoofdaccent doorheen het basis- en het secundair onderwijs blijven. Maar het is het onderzoeken waard of initiatieven rond andere talen in het kader van de nieuwe beheersovereenkomst van de VRT aan bod kunnen komen. Ik zeg dit in alle voorzichtigheid.

Uiteraard behoort dit tot de prerogatieven van de volgende Vlaamse Regering.

Ik hoop dat ik, net zoals bij de vorige vraag, over het principe zeer duidelijk ben geweest, maar er is ook ruimte voor experiment en variatie, zullen we maar zeggen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, laat het me dan wat scherp stellen: voor mij en mijn partij is het eigenlijk behoorlijk eenvoudig. We hebben het niet over een accentje hier of daar – wie ben ik als West-Vlaming? We weten natuurlijk ook

allemaal dat er taalregisters bestaan en dat die worden gebruikt, maar er moet dus wel één standaardtaal zijn en daar moeten we niet op beknibbelen. Het is belangrijk voor onze eigen mensen in Vlaanderen en in Nederland, voor een duidelijke communicatie binnen Vlaanderen en Nederland. We merken dagelijks dat het er niet op verbetert, integendeel. Het is ook belangrijk voor mensen die Nederlands leren, buiten onze grenzen, en voor nieuwkomers hier bij ons. Uit de contacten die ik met die mensen heb, blijkt dat ze schijt hebben aan al die variatie. Ze willen gewoon weten hoe het zit en wat ze moeten gebruiken, zodat ze zeker weten dat het in orde is.

Wat dat betreft, zou ik toch graag een norm hebben. We weten dat de Taalunie het al jaren moeilijk heeft met normering. Dat komt ervan als men sociolinguïsten en academici binnenhaalt. Dan ben je natuurlijk verloren want die willen beschrijven, registreren, en absoluut geen richting aangeven. Ik denk dat wij dat als beleidsmakers wel moeten doen en dat het onze job is. Als de openbare omroep niet meer het voorbeeld geeft, dan vraag ik mij af wie dat dan wel nog moet doen. Stel dat de openbare omroep die taak in de toekomst zwakker gaat invullen dan in het verleden, dan vrees ik dat die openbare omroep opnieuw een poot wegzaagt onder de eigen bestaansreden. Ook de Taalunie is er flink mee bezig met die poten weg te zagen. We hebben geen behoefte aan een of ander contemplatief orgaan Nederlands-Vlaams, maar wij hebben behoefte aan een orgaan dat vorm geeft aan beleid en actie voert. Dat is in elk geval mijn mening.

Vorig jaar was ik in Leuven aanwezig op een avond van de VRT over de standaardtaal. Ik was er als enige politicus. Ik heb daar de hele avond moeten aanhoren dat wie voor een standaardtaal pleit, eigenlijk ideologiseert en ideologisch bezig is. Dat is ook wat we lezen bij die mijnheer Grondelaers. Ik citeer uit De Standaard: "Nochtans is de VRT een voor de hand liggende partner in de de-ideologisering die dringend nodig is om het Vlaamse denken over standaardtaal te genezen." Wat voor onzin kraamt die man uit. Dit is echt van de pot gerukt. Als ik dat lees, stel ik me echt de vraag wie taal en taalbeleid aan het ideologiseren is. Ik denk dat die ideologen duidelijk aan de andere kant zitten.

Dit is mijn visie, minister. Ik zou er nog meer over kunnen zeggen, maar we gaan dat nu niet doen.

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Het is gezond dat de VRT haar taalbeleid regelmatig evalueert en dat de openbare omroep zich begint voor te bereiden met het oog op de nieuwe beheersovereenkomst. Ik ga ervan uit dat niet enkel het taalbeleid wordt geëvalueerd, maar ook andere aspecten. Het loutere feit dat hier naar gekeken wordt, hoeft geen paniek te veroorzaken. Het past voor een moderne publieke omroep dat er pragmatisch gekeken wordt naar het taalbeleid, gezien de VRT als opdracht heeft er voor iedereen te zijn, voor iedereen relevant te zijn en te blijven, en alle Vlamingen te bereiken. Er moet ook naar het taalbeleid worden gekeken om die opdracht naar behoren te vervullen.

Ik zie dan ook geen probleem in een iets flexibeler beleid ten opzichte van Studio Brussel en MNM. Jongerentaal is niets nieuws en kan als middel worden gebruikt om die taalgroep te bereiken. Zolang er een evenwicht wordt gezocht en voor ogen wordt gehouden dat dit een middel is tot een zeker doel, zie ik er niet noodzakelijk problemen in. Op die manier kan dit ook passen binnen de regels van de beheersovereenkomst, namelijk dat tussentaal en dialect enkel per uitzondering in het belang van een breder concept, een breder programma of een mediadienst kunnen.

Daarnaast hoop ik ook dat er bij de evaluatie van het taalbeleid van de VRT aandacht wordt besteed aan nauwkeurig taalgebruik op de websites van de VRT. Dat is een oud zeer. De VRT belooft telkens om daar beter op toe te zien, maar ik stel op VRT NWS

toch met een zekere regelmaat schrijffouten, grammaticale fouten en hier en daar zelfs onafgewerkte zinnen vast. In de resolutie over de beheersovereenkomst die we in 2015 hebben goedgekeurd, hebben we gewezen op het belang van de juistheid en kwaliteit van de berichtgeving. Daaraan moet steeds de voorkeur worden gegeven boven snelheid. Dat is voor mij ook een belangrijk onderdeel van het taalbeleid.

Tot slot wil ik ook wijzen op de kritiek die we blijven horen van Doof Vlaanderen omtrent het gebruik van de Vlaamse gebarentaal. Zij vinden de kwaliteit daarvan bij de VRT niet hoogstaand genoeg. Er is ook kritiek op de overlegmomenten met de VRT, waarbij het gevoel gecreëerd wordt dat de VRT deze niet altijd even serieus neemt en ze vaak pro forma organiseert. Ook dit lijkt mij een zeer belangrijk onderdeel van een goed taalbeleid, van een compleet taalbeleid.

Ik hoop dat de VRT zich bij de evaluatie van het taalbeleid niet enkel beperkt of blijft beperken tot de standaardtaal en mogelijke uitzonderingen daarop, maar dat het taalbeleid in zijn totaliteit wordt geëvalueerd.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Ik ben helemaal opgelucht dat er in ons taalbeleid geen normen voor uitspraak zijn. *(Gelach)*

De vraag is hoe gevarieerd 'gevarieerd' is en hoe breed men kan gaan. Er zijn ook programma's op de Nederlandse televisie waarvan je je zou durven af te vragen welke taal ze spreken. Ook soms in informatieve programma's wijkt het Noord-Nederlands heel sterk af van de wijze waarop wij het Nederlands op de VRT gebruiken in informatie-uitzendingen.

Minister, ik ben het eens met uw basisuitgangspunten en uw stellingen. In de kerntaken van de VRT is de standaardtaal eigenlijk het principe en naargelang de formats kan daarin gevarieerd worden. Ik wil ook verwijzen naar de BBC, waar een mix van uitspraken ook courant is.

Mijnheer Vandaele, dat is overigens ook een realiteit in het theater. Vandaag heb je daar dezelfde variatie, allemaal rond de kern van een bestaande en genormeerde taal, zeker in de geschreven vorm.

Ik denk dat het cruciaal is dat we minstens in de geschreven vormen wel degelijk normerend blijven denken. Dus daar ben ik het mee eens. Als we niet meer op dezelfde manier schrijven, dan gaan we elkaar zeker al niet meer kunnen lezen. Dat zou dramatisch zijn. Ik denk ook dat de variatie in de breedte – dat bedoelde ik daarnet – altijd afgeperkt wordt door de verstaanbaarheid. Op het moment dat dat niet meer kan, is dat jammer. Langs de andere kant: ik vind dat we in fictie en zelfs op de radio, in allerlei typische doelgroepenprogramma's, van alles moet kunnen zien en horen. Stel u eens voor dat we 'Eigen Kweek' en 'Bevergem' zouden moeten missen.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het laatste woord. Neen, niet het laatste woord, het voorlaatste woord.

Minister Sven Gatz: In deze discussie is het heel moeilijk om het laatste woord te hebben. Ik ga dat dus zeker niet proberen. Ik wil gewoon aangeven dat de VRT met het oog op de volgende beheersovereenkomst in elk geval van oordeel is dat de bepalingen die nu in de beheersovereenkomst staan, zeker gehandhaafd kunnen blijven. Ik lees ze u nog even voor. Daarna geef ik nog een persoonlijke appreciatie. Ik doe het ook voor de volledigheid van het parlementaire verslag. Het is ook niet slecht om sommige dingen te herhalen.

Vandaag staat er in de beheersovereenkomst: "De VRT hanteert de standaardtaal. Via helder, correct en toegankelijk Nederlands taalgebruik bepaalt de VRT mee de

norm ervan. Tussentaal en dialect kunnen enkel per uitzondering en in het belang van een breder concept van het programma en/of andere mediadienst. De VRT speelt een actieve rol in het stimuleren van de taalbeleving van de Vlaamse mediagebruikers en werkt mee aan en/of neemt initiatieven rond onder meer taalverwerving en taal- en spreekvaardigheid."

Er staan dus eigenlijk drie dingen. Het principe wordt gehandhaafd. De uitzondering wordt benoemd. En natuurlijk, het debat zal in de volgende beheersovereenkomst vermoedelijk vooral gaan over hoe groot de uitzondering wordt ten opzichte van het principe. Want daar kunnen we ons inderdaad wel vragen over stellen. En daar begrijp ik ook wel de gevoeligheden, en soms zelfs het ongenoegen, geuit vanop de banken van het parlement.

Het derde element, over de actieve rol in het stimuleren van taalbeleving, taalverwerving, taal- en spreekvaardigheid, vind ik anderzijds wel iets dat misschien wel een interessante versterking kan gebruiken, te bekijken in de volgende beheersovereenkomst.

Ik wil ook nog even aangeven, u zal dat gemerkt hebben, dat naast de ombudsfunctie, waarbij de VRT via de VRT-nieuwsapp actief gebruikers oproept om opmerkingen te laten geworden in verband met problemen die men heeft met de kwaliteit van de verslaggeving, er nu ook actief wordt opgeroepen om taalfouten te melden. Ik wil dus zeggen dat de VRT daarmee ook aangeeft dat zij door de snelheid van de nieuwsgaring niet altijd foutloos is op taalgebied. Men kan dit betreuren, maar op zichzelf is het niet slecht om – dat vind ik dan toch – publiekelijk aan de Vlaming te vragen om, wanneer er zorgen zijn, ook met betrekking tot de juiste taal in programma's of, in dit geval, in nieuws, die ook mee te geven.

Tot daar de stand van zaken. Het debat zal in de toekomst vooral gaan over hoe zwaar de norm weegt ten opzichte van de uitzondering.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Inderdaad, minister. Daarnet zei u dat standaardtaal geen prestige meer heeft of steeds minder prestige. U citeerde dat uit een van uw teksten. Maar dat is natuurlijk de discussie van de kip en het ei. Meer zelfs: het is eigenlijk een 'self fulfilling prophecy'. Hoe minder je de standaardtaal gebruikt, hoe meer prestigeverlies we zullen vaststellen. Vandaar dat wat mij en mijn partij betreft die uitzonderingen inderdaad uitzonderingen moeten blijven. Ik heb het ook al in het verleden gezegd. Men zegt soms: 'Ja maar, bijvoorbeeld in fictie of om een bepaalde sfeer te creëren, moet je toch afwijken van die norm.' Ik ga ervan uit dat een goed acteur perfect alle nodige nuances en gevoelens en dergelijke kan overbrengen in de standaardtaal.

De N-VA heeft bij het tot stand komen van de huidige beheersovereenkomst erg aangedrongen op het verscherpen van de passages over taal en de openbare omroep. Ik ga ervan uit, als wij er nog aan te pas komen in de toekomst, minister, dat wij dat zeker opnieuw zullen doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.